

Politicile publice în domeniul tineretului

GHID

AUTOR
Andrei Dobre
2022

Cuprins

4	1. Introducere în politicile publice	26	8. Actorii implicați
9	2. Tipologia politicilor publice	30	9. Cum se scrie o rezoluție de politici de tineret
10	3. Politici publice în domeniul tineretului	32	10. Declarația Lucrătorilor de Tineret din România – susținerea carierei și activității lucrătorilor de tineret din România
17	4. Elemente importante în dezvoltarea unei politici publice de tineret		Politici publice cu impact local și regional
19	5. Politici de tineret în România	33	11. Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a județului Gorj
22	6. Instrumente de analiză de nevoi și a contextului (SWOT, PESTEL)	35	12. Strategia integrată de dezvoltare urbană
25	7. Politica publică de la elaborare la implementare și evaluare	37	13. Planul Teritorial de Tranziție Justă

1. Introducere în politicile publice

Ce sunt **politicile publice**?[1]

Politicile publice = totalitatea activităților desfășurate de administrația publică centrală de specialitate în scopul soluționării problemelor de politici publice identificate. O anumită soluție poate fi implementată prin intermediul unuia sau mai multor acte normative (Ex: Strategii, planuri de acțiune, propuneri de politici publice);

Politica publică este un set de reguli și proceduri existente la nivelul executiv al administrației publice pentru a garanta realizarea priorităților și obiectivelor politice convenite și pentru a asigura dezvoltarea necesară a tuturor sectoarelor esențiale ale societății.

Problema de politică publică = condiție sau situație care generează nevoi ori insatisfacții, pentru a căror corecție este necesară acțiunea guvernamentală;

Propunerea de politici publice = document care conține informații despre variantele de politici publice identificate, precum și fundamentarea atât a acestora, cât și a celei care este recomandată să fie adoptată spre implementare. Documentul conține, de asemenea, o prezentare a planului de acțiune preconizat pentru **implementarea** acelei **variante de politică publică care este aleasă spre implementare;**

Varianta de politică publică aleasă spre a fi implementată = cea variantă dintre cele prezentate în propunerea de politici publice care obține acordul conducerii ministerului inițiator în vederea implementării ei;

Implementarea variantei de politici publice = etapă a procesului politicilor publice care constă în totalitatea activităților prin care o variantă de politici publice este pusă în aplicare, prin adoptarea unuia sau mai multor acte normative, respectiv aplicarea unui plan de acțiune corespunzător.

Trăsăturile unei politici publice:

- Conține un set de măsuri concrete
- Include decizii cu privire la resursele alocate
- Descrie un cadru general de acțiune și de aceea este diferită de o măsură izolată
- De obicei implică mai multe categorii de stakeholderi
- Are scopuri și obiective care sunt formulate în funcție de anumite norme și valori.

Etapele procesului politicilor publice desfășurat la nivelul organelor de specialitate ale administrației publice centrale **presupun:**

- a. identificarea, alegerea și fundamentarea variantelor de politici publice;
- b. monitorizarea implementării și evaluarea politicii publice.

---

[1] <https://www.mdipa.ro/pages/politicipublice>

Identificarea problemei de politici publice se realizează folosindu-se următoarele **surse**:

- Programul de guvernare;
- Strategiile sectoriale și generale ale autorităților administrației publice centrale inițiatore de proiecte de acte normative;
- Problemele care apar pe parcursul guvernării și care au un impact economic, social și ecologic semnificativ.

Abordarea instituțională a planificării politicilor publice este axată pe managementul și coordonarea problemelor la nivel instituțional, folosind ca instrumente: planificarea resurselor financiare, umane și administrative, și dezvoltarea de modele instituționale eficiente.

Pentru a înțelege cum să dezvoltăm politici de tineret pentru tineri este important să înțelegem că acestea nu se pot dezvolta fără ca ei să fie parte implicată nu doar ca grup țintă, ci și prin asumarea unui rol activ din partea acestuia.

Politicile publice pot îmbrăca forme foarte diferite precum modele de schimbare socială, propuneri și implementare de reforme sau dezvoltarea de servicii publice mai bune. Acestea pot să aibă un impact asupra unor sectoare foarte diferite din mediile economic sau social și pot fi implementate sub formă de inițiative legislative, regulamente sau programe administrative. Politicile publice eficiente oferă mai degrabă structură pentru buna guvernare decât să creeze situații prin care guvernele sau autoritățile publice să reacționeze la evenimente.

Dezvoltarea unei politici publice ar trebui să plece de la nevoile reale ale cetățenilor. În acest sens, este important să se bazeze pe studii, cercetări, analize, consultări publice precum și evaluarea diferitelor opțiuni precum și pe sinteze ale informațiilor existente. Cu cât este mai puternică baza de informare și cercetare, cu atât potențialul pentru a o bună guvernare și pentru a lua o decizie cât mai apropiată de cetățean crește.

Pentru a porni la drum către dezvoltarea unei politici publice este nevoie mai întâi să cunoaștem și să explorăm cât de bine putem contextul problemei pe care ne dorim să o rezolvăm, la toate nivelurile de manifestare și în toate mediile în care a fost menționată. Echipa de analiză trebuie să se îndrepte către resursele informaționale locale, naționale și europene în același timp, să le poată compara și să observe care sunt punctele de sprijin și care sunt cele vulnerabile pentru a trece la etapa de redactare a politicii.

Datele colectate din pasul precedent constituie o bază pentru a crea și a pune în practică propria analiză care să prezinte date cât mai recente și cu implicarea a cât mai multor actori interesați de problemă și de schimbare, și modul în care ar crea beneficii sau nu pentru aceștia.

Baza legală pentru elaborare de politici publice:

- H.G nr. 523/2016 privind modificarea și completarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, aprobat prin HG 775/2005;
- H.G. nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării
- H.G. nr. 775/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central;
- <https://sgg.gov.ro/1/politici-publice-si-programe/legislatie/>

Întrebări ale căror răspunsuri definesc politica publică:

- Care este problema?
- Care e cauza problemei?
- Ce putem face pentru rezolvarea ei (e nevoie să facem cu adevărat ceva?)
- Cine ne poate ajuta (cine nu poate/nu dorește să ne ajute)?
- Ce e nevoie să se întâmple?
- Când trebuie să se întâmple?
- Cine va fi implicat în rezolvarea problemei?
- Cum vom ști că problema a fost rezolvată?

Procesul de elaborare a politicilor publice constă într-o succesiune de activități specifice care au ca finalitate elaborarea unor acte normative adoptate în ședințe de guvern, propuse ulterior validării forului legislativ al Parlamentului.

Elementele care dau consistență unei politici publice:

- O politică publică este formată dintr-un ansamblu de măsuri concrete, care dau substanță politicii publice.
- O politică publică se bazează pe decizii, ca forme de alocare a resurselor, a căror natură este mai mult sau mai puțin autoritară și în care coerciția este mereu prezentă.
- O politică publică se înscrie într-un cadru general de acțiune, ceea ce permite distincția între o politică publică și simple măsuri izolate.
- O politică publică are scopuri și obiective precizate, stabilite în funcție de valori, norme și interese.

Politicile publice reprezintă acțiuni realizate de către guvern (central sau local) ca răspuns la problemele care vin dinspre societate. Vorbim despre politici publice atunci când o autoritate publică, centrală sau locală încearcă cu ajutorul unui program de acțiune coordonat să modifice mediul economic, social, cultural al actorilor sociali.

1. O politica publica este formata dintr-un ansamblu de masuri concrete, care dau «substanta» unei politici publice;
2. O politica publica cuprinde decizii sau forme de alocare a resurselor, a caror natura este maimult sau mai putin autoritara si in care coercitia este mereu prezenta;
3. O politica publica se inscrie intr-un «cadru general de actiune», ceea ce ne permite sa distingem intre o politica publica de simple masuri izolate;
4. O politica publica are un public, adica indivizi si grupuri a caror situatie este afectata de catre politica publica in cauza;
5. O politica publica are obiective si scopuri, stabilite in functie de norme si valori.
6. O politică publică are un public, adică indivizi și grupuri a căror situație este afectată de deciziile luate în politica publică în cauză.

Procesul politicilor publice cuprinde trei faze:

- Elaborarea
- Implementarea
- Evaluarea

Fiecărei faze îi corespund o serie de etape specifice, fragmentarea procesului pe etape permițând identificarea acelor cauze care pot contribui la un eventual eșec / blocaj al politicilor publice sau la obținerea unor rezultate nesatisfăcătoare în raport cu obiectivele propuse. În general, procesul de realizare a unei politici publice sau ciclul politicilor publice cuprinde șase etape:

1. Identificarea problemei – are loc atunci când un eveniment, o persoană, un grup reușesc să atragă atenția asupra unei probleme, în vederea soluționării, prin intervenția puterii publice.
2. Stabilirea agendei de politică publică – este faza în care problema identificată este luată în considerație de către oficiali (putere publică și politică). Nu toate problemele identificate ajung și pe agenda politică.
3. Formularea cadrului de politică publică – atunci când o anumită problemă ajunge să fie considerată de către oficiali nu înseamnă automat că o politică publică va fi creată. Cineva (o anumită autoritate) trebuie să dezvolte un program care să se refere la soluționarea problemei.
4. Adoptarea unei politici publice – eforturile necesare pentru ca un anumit program să fie adoptat ca și program guvernamental. În această fază sunt concentrate elementele de negociere, dictate de interese, care pot schimba viziunea inițială asupra unei politici publice.
5. Implementarea unei politici publice – este un stadiu critic de realizare a unei politici publice. Aici rolul administrației este decisiv.
6. Monitorizarea și Evaluarea de politici publice – are ca scop determinarea eficienței unei politici publice. Se analizează modul în care diversele activități au condus la îndeplinirea scopurilor propuse inițial.

Împărțirea în etape a procesului politicilor publice este utilă pentru înțelegerea procesului în ansamblu, precum și a poziției și a rolurilor pe care le au, în acest proces, decidenții politici și echipele tehnice din cadrul diferitelor instituții guvernamentale.

Care sunt inițiatorii politicii publice[1]

Direct

- Guvernul
- Ministerele de resort Parlamentul (MP)
- Autoritățile locale (numai politici publice locale)

Indirect

- Agențiile
  - ONG-uri, organizații interesate
  - Cetățenii
- Autoritățile locale (politicile naționale)

Există două abordări principale în formularea politicilor publice:

- **“Politicile axate pe scopuri”** – care privesc aspectele strategice la nivel înalt sau domeniile de politici în general. Aceste politici vizează probleme generale și complexe și stabilesc o serie de obiective de dezvoltare pe termen mediu. În dezvoltarea și implementarea unor astfel de strategii este necesar să fie implicate mai multe instituții. Iată câteva exemple de astfel de politici: Planul Național de Dezvoltare, Strategia de Dezvoltare Durabilă, Programul de Reducere a Sărăciei, Politica de Dezvoltare Rurală etc.
- **“Politicile axate pe probleme”** – se axează pe anumite probleme sau aspecte specifice care trebuie soluționate și care țin de o anumită zonă a politicilor. De regulă, titlul documentului de politică indică pe ce anume se concentrează acesta (ex: îmbunătățirea sistemului de licențiere a universităților, reducerea ratei șomajului în rândul populației Roma din mediul rural, reducerea numărului de evadați din închisori, soluționarea problemelor cu grădinițele din noile zone ale orașelor, etc.

---

[1] https://www.mdipa.ro/userfiles/upp/ciclu_politici/introducere_analiza.pdf

2. Tipologia politicilor publice

Politicile publice substantive încorporează ceea ce administrația publică centrală / guvernul urmărește să facă în domenii precum construcția de autostrăzi, plata beneficiilor sociale, interzicerea vânzării en-gross a alcoolului etc. Politicile de tip substantiv conferă în mod direct beneficiarilor avantaje și dezavantaje, beneficii și costuri.

Politicile procedurale fac referire, în schimb, la actorii și modalitățile prin care un obiectiv/scop/lucru sunt realizate. Definite astfel, în categoria politicilor de tip procedural se includ legile de constituire și funcționare a agențiilor administrative, legile prin care sunt definite atribuțiile și jurisdicția diferitelor agenții, procedurile instituite pentru derularea propriilor programe, precum și controlul operațiilor exercitate de ele.

Politicile de tip procedural pot avea însă consecințe substanțiale – modul în care un obiectiv/scop/acțiune este realizat și instituția abilitată în acest scop determină în ultimă instanță rezultatul final. Frecvent, aspectele procedurale sunt utilizate pentru a întârzia sau amâna adoptarea unor politici publice substanțiale. Acțiunile unei agenții pot fi contestate invocându-se nerespectarea procedurilor legale, când în realitate opoziția este îndreptată împotriva acțiunii ca atare.

Politicile distributive implică alocarea de resurse și servicii către diferite segmente ale populației – persoane, grupuri, comunități. Unele politici de tip distributiv acordă beneficii doar unui număr restrâns de beneficiari. Alte politici se adresează unui număr mare de persoane cum este cazul programelor de subvenții agricole, programele educaționale gratuite etc.

Politicile de tip distributiv implică de regulă utilizarea fondurilor publice în favoarea grupurilor, comunităților și activităților economice. Potențialii beneficiari nu concurează în mod direct, după cum beneficiile atribuite nu constituie costuri directe pentru un grup anume.

Politicile regulatorii restricționează ori limitează comportamentul indivizilor sau grupurilor, reducând astfel libertatea de acțiune a subiecților (de exemplu, bancheri, comercianți etc.). În acest sens, ele diferă de politicile distributive care tind să mărească libertatea de acțiune a grupurilor sau persoanelor beneficiare.

Formarea politicilor regulatorii este rezultatul conflictului dintre două grupuri sau coaliții de grupuri, una din părți urmărind să instituie o formă de control asupra celeilalte care va rezista, argumentând fie că orice formă de control nu este necesară, fie că instrumentele de control nu sunt adecvate. Politicile regulatorii delimitează clar câștigătorii de perdanți, deși cei care câștigă obțin mai puțin decât și-au dorit inițial.

---

[1] <https://www.mdipa.ro/pages/politicipublice>

3. Politici publice în domeniul tineretului

Tineretea este perioada de tranziție de la copilărie la maturitate. Să obții o slujbă și educație de calitate, să devii cetățean activ, să ai acces la sistemul de sănătate, să descoperi lumea, să întâlnești alți oameni, să obții informații legate de întrebările importante din viață – toate acestea sunt în mintea omului, când este tânăr. Tineretea poate fi despre învățare și dezvoltarea implicării civice și despre autonomie, dar poate fi și o perioadă de nesiguranță legată de a-ți găsi drumul în viață și locul în societate. Dacă tinerii sunt parte din societate și sunt cetățeni activi, ei pot avea o enormă contribuție la dezvoltarea acesteia. Politicile pentru tineret sunt menite să ajute cu asta, dar cum?

Politicile pentru tineret sunt menite să creeze oportunități pentru tineri să găsească un cămin într-o comunitate cu valori. Făcând aceasta, politicile pot susține:

- coeziunea socială,
- sustenabilitatea societăților democratice și
- dezvoltarea socială și economică a acestora.

Politicile pentru tineret reflectă cum guvernul sau decidenții privesc tinerii. Maniera în care societatea se comportă cu tinerii săi este foarte importantă pentru prezent și viitor. Tineretea se referă la tranziția către autonomie, prin care toți trecem. Sunt mai multe definiții, bazate pe limitele de vârstă, în diferite țări (în România, tinerii sunt persoanele cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani). Politicile reprezintă procesul prin care resursele publice sunt alocate, cu scopul de a atinge obiective politice. Pe scurt, politicile pentru tineret reprezintă strategia implementată de autoritățile publice. Scopul ei este să susțină integrarea, cu succes, a tinerilor în societate, precum și cetățenia activă a acestora.[1]

Când vorbim de politici publice pentru tineret (youth policy) trebuie să vorbim, automat, și de activitatea de tineret (traducerea utilizată în limba română a sintagmei englezești youth work). Practic, politicile pentru tineret creează contextul pentru desfășurarea activității de tineret și influențează direct formele pe care aceasta le ia. Ambele sunt domenii cu o istorie destul de vastă la nivel european și nu numai. Atât Consiliul European, cât și Comisia Europeană au alocat resurse importante și departamente dedicate pentru a studia aceste concepte și practicile în domeniu și pentru a contribui la îmbunătățirea lor. De-a lungul timpului, atât instituțiile europene, cât și multe autorități naționale din diverse state, au conștientizat importanța pe care tinerii o au pentru societate, cât de mult contează ca aceștia să beneficieze de suportul și resursele de care au nevoie pentru a se dezvolta, dar și ca ei să fie parte activă în procesul de construire a propriului lor viitor și al comunității în care trăiesc, astfel că au dezvoltat programe și politici ce să vină în sprijinul acestora. Pentru început, să înțelegem care sunt principalele structuri responsabile cu activitatea de tineret la nivelul instituțiilor europene și internaționale, dar și la nivel național și principalele documente strategice după care acestea se ghidează.

[1] <https://fitt.ro/documente-strategice-in-domeniul-tineretului/politici-pentru-tineret/>

Sintagma politică publică poate fi utilizată cu referire la următoarele elemente:

- un domeniu al activităților autorităților publice;
- un set de obiective și programe derulate de guvern într-un anumit moment;
- legislație sau un pachet de norme aprobate în legătură cu o anumită problemă;
- produsul activității guvernamentale;
- impactul activității guvernului asupra societății.

Ne aflăm în fața unei politici publice în momentul în care o autoritate publică, centrală sau locală, urmărește prin intermediul unui program de acțiune coordonat să modifice mediul economic, social, cultural al actorilor sociali.

CE POT INCLUDE politicile pentru tineret:

În unele țări, acestea includ toate domeniile care afectează tinerii, acestea fiind:

- **protecție socială,**
- **sănătate,**
- **adăpost,**
- **muncă,**
- **educație etc.**

În alte țări, politicile pentru tineret sunt centrate mai mult pe tânăr. Acestea includ programe:

- pentru **petrecerea timpului liber,**
- de **mobilitate,**
- de **voluntariat,**
- de **lucru cu tinerii,**
- de **informare,**
- de **educație,**
- de **participare democratică** etc.

Dar nu toate măsurile politicilor pentru tineret promovează oportunități pentru tineri. Mai sunt și acelea concentrate pe ordine, supraveghere, disciplină sau pedeapsă. De exemplu, activitățile obligatorii desfășurate în schimbul unui venit, când un tânăr este fără un loc de muncă.

CE POT OFERI TINERILOR politicile pentru tineret:

Scopul politicilor este:

- **promovarea bunăstării tinerilor,**
- **învățarea,**
- **participarea democratică și**
- **incluziunea.**

Unul dintre principalele instrumente ale politicilor pentru tineret este **lucrul cu tinerii**. Acesta acoperă activitățile sociale, culturale, educaționale, de mediu, politice **de, cu și pentru tineri**.

CINE ESTE RESPONSABIL ȘI CINE ESTE IMPLICAT în politicile pentru tineret:

În unele țări, politicile pentru tineret sunt gestionate de **guvernele naționale**. În altele, această misiune revine **autorităților regionale sau locale**.

Cei implicați în politicile pentru tineret sunt:

- **organismele municipale,**
- **consiliile de tineret,**
- **ONG-urile de tineret,**
- **structurile guvernamentale,**
- **grupurile de tineri,**
- **lucrătorii de tineret,**
- **școlile,**
- **cercetătorii,**
- **tinerii,**
- **asistenții sociali,**
- **personalul medical,**
- **patronatele,**
- **grupurile religioase,**
- **presa etc.**

Fundațiile județene pentru tineret, respectiv a municipiului București, sunt structuri neguvernamentale (de drept privat, NU de drept public), non-profit, care funcționează în baza unei legi speciale. Legea specială a fost creată pentru a asigura trei obiective:

- Adecvarea structurii acestor fundații la scopul de administrare a unui patrimoniu
- Asigurarea accesului organizațiilor de tineret la decizii prin instituirea ca for principal de decizie a unei Adunări a membrilor / Consiliu de conducere format din câte un reprezentant al fiecărei organizații de tineret care solicită acest lucru.
- Asigurarea posibilității ca statul să susțină activitatea fundațiilor pentru tineret prin acordarea caracterului de „utilitate publică” prin lege

LA NIVEL EUROPEAN ȘI MONDIAL:

Politicile pentru tineret reprezintă un subiect important pentru instituțiile internaționale:

- **Consiliul Europei (CoE)** promovează **politicile pentru tineret bazate pe drepturile omului și standardele democratice**. Promovează, de asemenea, **participarea tinerilor**;
- **Uniunea Europeană (UE)** susține politicile care crează oportunități pentru tineri. De asemenea, subliniază rolul lucrului cu tinerii și al învățării non-formale;
- **Organizația Națiunilor Unite (ONU)** urmărește să sporească **recunoașterea drepturilor și aspirațiilor tinerilor**.

PROPUNEREA DE POLITICI PUBLICE PENTRU TINERET REPREZINTĂ DOCUMENTUL DE POLITICI PUBLICE DESTINAT REZOLVĂRII UNOR PROBLEME DE POLITICI PUBLICE SPECIFICE, ÎN CAZUL ÎN CARE EXISTĂ MAI MULTE VARIANTE POSIBILE DE REZOLVARE, SAU DACĂ ESTE NECESAR UN ACORD CONCEPTUAL PRIVIND FONDUL REGLEMENTĂRII NORMATIVE. O SINGURĂ PROPUNERE DE POLITICI PUBLICE POATE STA LA BAZA MAI MULTOR ACTE NORMATIVE. STRUCTURA PROPUNERII TREBUIE SĂ CONȚINĂ URMĂTOARELE COMPONENTE:

- Descrierea problemei
- Documentele de politici publice și actele normative privind problema de soluționat
- Identificarea și evaluarea variantelor
- Implicațiile juridice și planificarea în timp
- Monitorizarea și evaluarea
- Etapele ulterioare și responsabilități

Pentru a permite o mai bună structurare a procesului de planificare a politicii publice și pentru a asigura luarea unei decizii optime pe baza unor argumente temeinice și atent evaluate, este recomandată realizarea **ANALIZEI DE IMPACT** (care poate fi ex-ante sau ex-post).

Pe lângă politicile publice care identifică domeniul, actorii implicați, beneficiarii, măsurile macro etc. (așa cum sunt legile), pentru implementarea acestora, avem nevoie de instrumente tehnice, cum sunt strategiile sau planurile de lucru (de acțiune), indiferent de care este autoritatea emitentă (centrală sau locală):

STRATEGIA ÎN DOMENIUL POLITICILOR PUBLICE PENTRU TINERET REPREZINTĂ DOCUMENTUL DE POLITICI PUBLICE (PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG) CARE DEFINEȘTE POLITICA EMITENTULUI CU PRIVIRE LA DOMENIUL DE TINERET (DOMENIU CARE IMPUNE LUAREA UNOR DECIZII PRIVIND O GAMĂ LARGĂ DE ASPECTE) ȘI ARE URMĂTOAREA STRUCTURĂ:

- Introducerea
- Informațiile generale relevante
- Prioritățile, politicile și cadrul juridic existente
- Definierea problemei
- Obiectivele
- Principiile generale
- Direcțiile de acțiune
- Rezultatele politicilor publice
- Rezultatele acțiunilor
- Indicatorii
- Implicațiile pentru buget
- Implicațiile juridice
- Procedurile de monitorizare și evaluare
- Etapele ulterioare și responsabilități

PLANUL REPREZINTĂ DOCUMENTUL CARE POATE FI ELABORAT ATÂT PENTRU IMPLEMENTAREA UNEI STRATEGII, CÂT SI PENTRU IMPLEMENTAREA UNEI PROPUNERI DE POLITICI PUBLICE. SUNT SITUAȚII CÂND, DINTR-O SINGURĂ STRATEGIE, POT DERIVA MAI MULTE PLANURI. ÎN FUNCȚIE DE ÎNTINDEREA SA ÎN TIMP, PLANUL PREZINTĂ STRUCTURĂ DIFERITĂ, DUPĂ CUM URMEAZĂ:

PLANUL PE TERMEN MEDIU

- Definirea problemei
- Obiectivele specifice
- Direcțiile de acțiune
- Rezultatele politicii publice
- Rezultatele acțiunii
- Indicatorii
- Planificarea în timp
- Implicațiile pentru buget
- Procedurile de monitorizare și evaluare

PLANUL PE TERMEN SCURT

- Documentul din care provine – strategie, propunere de politică publică, plan
- Acțiunile structurate conform direcțiilor principale de activități
- Rezultatele acțiunilor
- Planificarea în timp a implementării fiecărei acțiuni
- Implicațiile pentru buget în cazul fiecărei acțiuni
- Responsabilul pentru realizarea fiecărei acțiuni
- Proceduri de monitorizare și evaluare

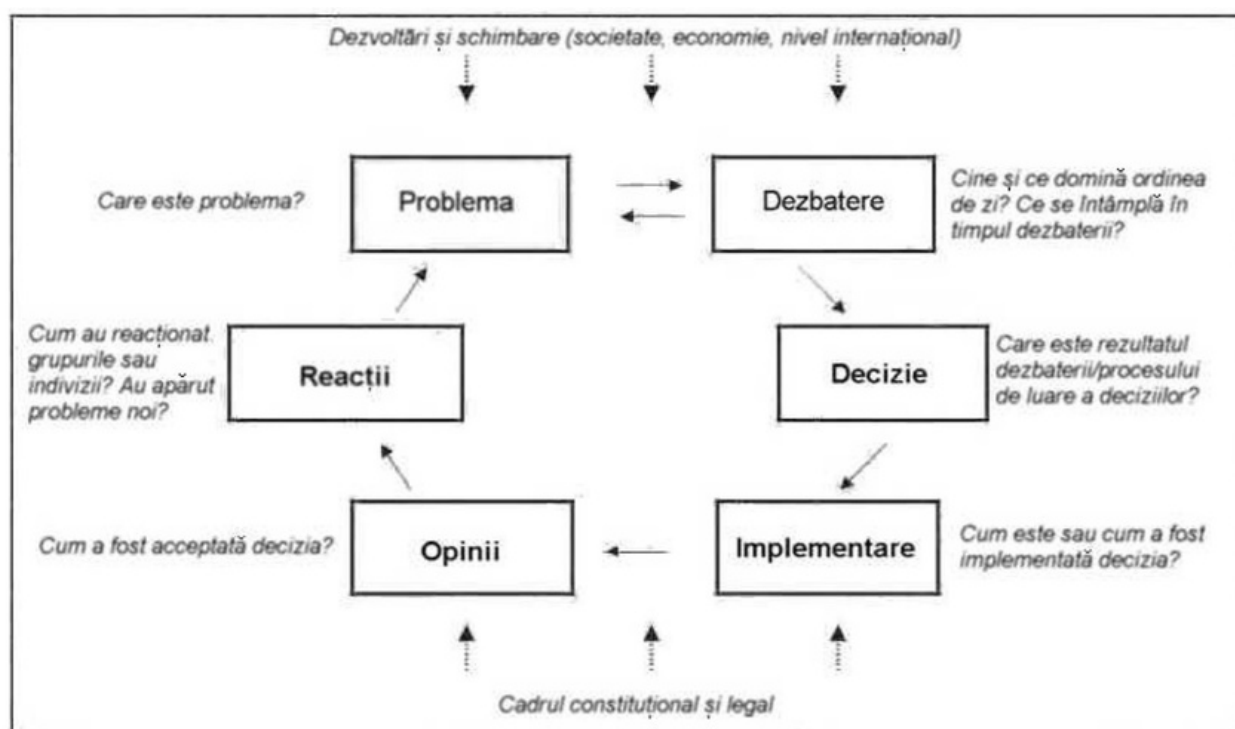
Cum dezvoltăm politici de tineret cu și pentru tineri pas cu pas?

Procesul de realizare a politicilor publice este complex și implică dimensiuni, mecanisme și actori într-o rețea. Unul dintre cele mai cunoscute mijloace de a-l face mai ușor de înțeles e acela de a împărți procesul în mai multe etape distincte. Ciclul unei politici este șirul acestor etape ale procesului de inițiere, elaborare și punere în aplicare a unei politici publice.

Principalele etape din ciclul politicilor publice sunt:

- **STABILIREA AGENDEI** – etapă care privește procesul prin care problemele ajung în atenția publicului și a instituțiilor guvernamentale. Este momentul în care se ia decizia de a decide ceva nou într-un domeniu: decizia de a decide;
- **FORMULAREA POLITICILOR** – etapă care privește procesul prin care sunt definite, evaluate, acceptate sau respinse politici alternative de soluționare a unei probleme aflate pe agendă. Este momentul în care se formulează mai multe opțiuni de decizie;

- LUAREA DECIZIILOR - procesul prin care instituțiile guvernamentale adoptă o anumită alternativă pentru soluționarea unei probleme. Este momentul în care se optează pentru una dintre deciziile posibile;
- IMPLEMENTAREA - procesul prin care instituțiile guvernamentale sau locale (după caz) aplică politica, fac trecerea de la decizie la practică;
- EVALUAREA - procesul prin care rezultatele politicilor sunt monitorizate și evaluate, concluziile acestei etape conducând la identificarea de noi probleme sau abordarea aceleiași probleme și din alte unghiuri, astfel încât procesul o ia de la capăt cu stabilirea unei noi agende.

În acest sens, un model eficient în cinci pași pentru crearea unei politici publice eficiente fost propus de Consiliul Europei ca parte a măsurilor incluse în manualul Taking it seriously[1] ca suport pentru recomandarea Enter![2]:

1] Disponibil la <https://rm.coe.int/16806accfa>

[2] Enter! este recomandarea Consiliului Europei pentru accesarea drepturilor sociale ale tinerilor din medii dezavantajate

Pasul 1: înțelegerea problemei și a nevoilor

- Definirea problemei – care este motivul pentru o nouă politică de tineret și care sunt obiectivele și rezultatele așteptate
- Este o problemă nouă care nu a mai fost abordată până acum sau una abordată deja într-o politică care are trebui actualizată
- Analizarea serviciilor relevante existente, care sunt punctele lor tari și punctele slabe
- Identificarea actorilor implicați relevanți, care este rolul acestora și cum pot fi implicați în proces
- Stabilirea unei structuri responsabile care să supravegheze procesul de dezvoltare a politicii publice
- Definirea unui plan de acțiune

Pasul 2: dezvoltarea posibilelor soluții

- Colectarea dovezilor și a informațiilor existente
- Consultarea largă a actorilor relevanți
- Implicarea tuturor organizațiilor și persoanelor relevante pentru problemă
- Implicarea activă a tinerilor și publicului care ar putea fi afectat de tema politicii publice
- Identificarea riscurilor și obstacolelor posibile
- Crearea de opțiuni și căi de abordare pentru acțiuni viitoare
- Dezvoltarea unui plan de acțiune prin care aceste opțiuni să fie testate, monitorizare și evaluate
- Estimarea costurilor pe care le implică fiecare din aceste opțiuni în parte și a resurselor disponibile

Pasul 3: testarea opțiunilor

- Comunicarea opțiunilor de politici publice
- Identificarea și implementarea unor servicii de sprijin și oferirea de suport, formare, consultanță
- Testarea efectivă a opțiunilor
- Oferirea de mecanisme de feedback pentru fiecare opțiune în parte

Pasul 4: acordul asupra soluției cele mai bune

- Colectarea, evaluarea și procesarea informațiilor obținute în urma feedback-ului
- Analizarea rezultatelor și selectarea celei mai bune opțiuni în baza criteriilor de eficiență și eficacitate
- Ajustarea și revizuirea politicilor existente sau crearea unei politici noi
- Crearea unui plan de acțiune cu menționarea etapelor în timp, resurselor materiale și umane necesare etc

Pasul 5: implementarea politicii agreate

- Crearea și implementarea unei strategii de comunicare către public cu implicarea actorilor interesați
- Identificarea unor mecanisme și exploatarea resurselor disponibile pentru implementarea planului de acțiune
- Formarea lucrătorilor de tineret și a celor interesați de implementarea noii politici de tineret (sau revizuită, după caz)
- Asigurarea unui mecanism de evaluare și monitorizare continuă în baza unor borne stabilite în planul de acțiune
- Revizuirea planului de acțiune după un anumit timp (dacă este cazul)

4. Elemente importante în dezvoltarea unei politici publice de tineret

Cum se aplică toate acestea la formularea politicilor pentru ca acestea să răspundă preocupărilor specifice ale tinerilor? Provocarea dezvoltării unor politici care afectează în mod direct tinerii este că multe dintre problemele prezentate în recomandarea "Enter!", cum ar fi ocuparea forței de muncă, educația și formarea, sănătatea, locuințele și mediul de viață sunt supuse principiului politici publice. Cu toate acestea, alte domenii de politică se ocupă în mod specific de preocupările tinerilor, cum ar fi problema violenței și rolul activităților de tineret și al organizațiilor de tineret în îmbunătățirea vieții acestora și comunitățile lor.

În dezvoltarea unei politici sau actualizarea unei politici existente, părțile interesate ar trebui invitate să își prezinte propunerile și opinii în timpul consultării, revizuirii, evaluării și "constatării faptelor". În ceea ce privește domeniile de politică în masă, este esențial ca reprezentanții ai tineretului, prin intermediul consiliilor naționale sau locale ale tineretului; alte mecanisme de consultare, să se asigure că acestea se pot angaja cu factori de decizie politică într-un stadiu incipient al dezvoltării politicilor și că acestea sunt recunoscute de către autoritățile politice și administrative interesate și relevante în etapele de dezvoltare a politicilor.

Acest lucru se poate realiza prin stabilirea de parteneriate locale a organizațiilor de tineret care oferă oportunități de convingere și să construiască coaliții cu alte părți interesate într-o campanie prin să influențeze procesul de elaborare a politicilor. În acest fel, politicile naționale pot răspunde și reflectă preocupările tinerilor la nivelul local. Cu toate acestea, o serie de considerente importante trebuie să fie păstrate în minte în formarea unor astfel de coaliții. Parteneriatele locale trebuie să fie conectate la tineri și la nivel local pentru a fi legitime. Tinerii trebuie să fie consultați și implicați în evaluarea procesului de elaborare a politicilor.

Din perspectiva administrației publice, contribuția organizațiile locale de tineret într-un stadiu incipient al dezvoltării politicilor relevante pentru tineret poate contribui la o înțelegere importantă a ceea ce va funcționa și poate duce la mai multe politici adecvate. Participarea directă a tinerilor poate fi, de asemenea, avută în vedere în procese și scopuri concrete și transparente.

Participarea și dialogul cu acești actori relevanți și părțile interesate, inclusiv cu organizațiile care reprezintă tinerii în procesul de elaborare a politicilor publice este cheia procesului democratic, oferind tineretului o voce în deciziile politice care afectează viețile, familiile și comunitățile lor. Pe măsură ce apar noi nevoi sociale, organizațiile de tineret și parteneriatele locale pentru tineret pot juca un rol vital în aducerea problemelor drepturilor sociale în atenția autorităților publice influențând astfel orice politică sau politică administrativă și acțiuni pentru a răspunde nevoilor tineretului.

Cu toate acestea, dacă este necesară o campanie pentru a lua măsuri politice ce sunt considerate importante nevoi sociale emergente, dar în care există rezistență politică și / sau administrativă la abordare problemei, atunci ar putea fi luate în considerare următoarele puncte:

Comunicare	<p>Campaniile publice vizează convingerea celorlalți, astfel că este esențial să se pună accentul pe educație și informare.</p> <p>Scopul este de a atrage atenția asupra problemei, de a educa populația în sensul mai larg despre aceasta, să motiveze un angajament cât mai mare posibil și să îl facă personalizat pentru publicul țintă.</p>
Cercetare	<p>Este important să știm ce posibile obiecții și opoziții ar putea fi și să fim pregătiți pentru contracararea acestora prin argumente coerente în favoarea dezvoltării unei noi politici.</p>
Cine și pentru ce?	<p>Pe cine vizează campania? Este o campanie națională, regională sau locală? Care este obiectivul: de a obține acte legislative sau administrative?</p>
Resurse	<p>Ce resurse financiare și de personal sunt disponibile pentru a susține o campanie eficientă? Pot partenerii locali să își unească resursele? Este nevoie să lărgiți baza de sprijin a campaniei pentru a accesa mai multe resurse? Cum va fi gestionat acest lucru? Care vor fi prioritățile partenerilor diferiți?</p>
Planificare	<p>Planificați campania ca o serie de etape, fiecare etapă conducând la următoarele și tot așa către progresul campaniei.</p>
Campanie	<p>Publicați argumente clare, simple și de înțeles pentru a răspunde nevoilor sociale emergente, și alegeți ce instrumente veți utiliza, cum ar fi: furnizarea de informații mass-mediei naționale / locale; inițierea petițiilor; lobby pentru factorii de decizie politică și administrativă; dacă este necesar, organizarea de evenimente pașnice de acțiune directă, care vor stârni interesul mass-mediei mai largi, utilizând fotografii de presă, televiziune, radio.</p> <p>Mass-media socială (blog-uri, Twitter, rețele sociale) reprezintă o modalitate foarte eficientă de campanie, de organizare a petițiilor online, de obținere a informațiilor către o audiență mai largă (în special a tinerilor) și construirea de sprijin pentru campanie.</p>
Monitorizarea și evaluarea impactului	<p>Este esențial pentru succesul unei campanii să se măsoare continuu modul în care se desfășoară. Să verificăm dacă își atinge obiectivele originale. Sunt oare publicul, reprezentanții politici și alte părți interesate angajați în soluționarea problemei? Care sunt punctele negative și care sunt cele pozitive? Este necesară schimbarea sau revizuirea strategiei?</p>

5. Politici de tineret în România

Conceptul de politică națională de tineret a devenit bine stabilit în Europa. Instituțiile europene ale Consiliului Europei și ale Uniunii Europene au devenit adepți puternici pentru dezvoltarea politicilor naționale care vizează îmbunătățirea situației tinerilor. Ei urmăresc diferite mecanisme pentru a-și încuraja statele membre să întreprindă măsuri pentru a dezvolta politici holistice intersectoriale care percep tinerii ca o resursă și care implică activ tinerii și organizațiile neguvernamentale de tineret în luarea deciziilor cu privire la problemele care afectează lor.

Politica națională de tineret este un angajament și o practică a guvernului pentru a asigura condiții bune de viață și oportunități pentru populația tânără a unei țări. Poate fi mai mult sau mai puțin ținut, mai slab sau mai puternic, restrâns sau cu gamă largă. O politică de tineret nu este neapărat articulată într-un document de strategie specific (deși acest lucru este cu siguranță de preferat!), dar poate fi un set de practici politice consacrate sau înrădăcinate într-un număr de documente diferite, care împreună determină modul în care un guvern se ocupă de probleme care se adresează tinerilor. Nu este o condiție prealabilă a unei politici de tineret (sau a oricărei alte politici, de altfel) să se bazeze pe legislație; asta va depinde foarte mult de contextul național.

Zona tineretului dispune de un set de acte normative importante, majoritatea adoptate în ultimii 10 ani:

- Legea nr.69/2000 a educației fizice și sportului, cu modificările și completările ulterioare, Legea privind reglementarea activităților de voluntariat în România (Legea 78/2014),
- Legea 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului și a ministerelor,
- Legea privind sprijinul acordat de stat tinerilor din mediul rural (Legea 646/2002),
- Legea privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale (Legea nr. 116/2002),
- Legea privind sistemul asigurărilor de șomaj și stimularea ocupării forței de muncă (Legea 76/2002),
- Legea privind ucenicia la locul de muncă (Legea 279/2005, republicată în 2012),
- Legea Tinerilor (Legea 350/2006),
- Hotărârea Guvernului României privind Strategia națională de incluziune socială a tinerilor care părăsesc sistemul de protecția a copilului (HG 669/2006),
- Legea 258/2007 privind practica elevilor și studenților,
- Legea nr. 333/2006 – privind înființarea centrelor de informare și consiliere pentru tineret, Legea nr. 351/2006 – privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Național al Tineretului din România
- Legea stimulării încadrării elevilor și studenților (Legea 72/2007),
- Legea nr. 53/2003-Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare,
- Legea privind Noul Cod Civil (Legea 287/2009, republicată în 2011),
- Legea Educației Naționale (Legea 1/ 2011)
- Legea Voluntariatului (Legea 78/2014).

Legea tinerilor

România are în vigoare o Lege a tinerilor care a fost inițial adoptată în 2006 (Lege nr. 350 din 21/07/2006 Legea tinerilor) și reprezintă principalul document legal care stă la baza cadrului politicilor de tineret în România. În cadrul ei sunt abordate toate tipurile de tineri, dar acordă o atenție specială categoriilor vulnerabile, motiv pentru care și prevede o serie de drepturi.

Legea tinerilor definește din punct de vedere legal o serie de termeni precum: tânăr (persoană între 14 și 35 de ani) sau organizație de și pentru tineret (cel puțin 50% dintre membri sunt tineri sau au ca scop sprijinirea și promovarea drepturilor tinerilor). Totodată stabilește cadrul responsabilităților autorităților centrale și locale în domeniul tineretului precum și cadrul de finanțare și suport a activităților de tineret, definește drepturile tinerilor (parte din procesul de decizie care îi afectează, suport și consiliere, educație și formare, acces la informație, planificare familială, beneficiari și voluntari în programe de mobilitate sau dialog intercultural etc) și stabilește facilitățile de care beneficiază tinerii în domenii precum educația, cultura, sănătatea, voluntariatul, antreprenoriatul, angajabilitatea sau locuințele.

Domeniile cheie în politicile de tineret definite în Legea tinerilor sunt (în ordine alfabetică):

- angajabilitate
- dialogul intercultural și combaterea rasismului, xenofobiei și intoleranței
- includere socială
- participarea tinerilor (implicarea lor în toate măsurile și programele dezvoltate care îi vizează) precum și la educație și viață culturală
- voluntariatul de și pentru tineret

În 2022, a fost completată legea tinerilor cu o serie de modificări ce vizează:

- mai bună definiție a terminologiei (servicii pentru tineri, personal de tineret, consiliul consultativ pentru tineret, centru de tineret, comunitatea de practică în domeniul tineretului ș.a.);
- obligativitatea ca statul să sprijine dezvoltarea unui program național de formare a personalului de tineret;
- obligativitatea autorităților locale de a realiza strategii locale în domeniul tineretului, precum și planuri de măsuri aferente, corelate cu politicile de tineret la nivel național, precum și de a publica anual un raport de implementare dezbătut în consiliul consultativ pentru tineret/forumul pentru tineret;
- operaționalizarea unui consiliu interministerial de tineret, prin participarea directă la dezbateri a reprezentanților ONG-urilor reprezentative de și pentru tineret;
- implicarea studenților în consiliile de administrație ale Caselor de Cultură Studentești și a Complexului Cultural Sportiv Studentesc „Tei”;

- recunoașterea ca organizații naționale de tineret și studențești exclusiv a organizațiilor neguvernamentale;
- îmbunătățirea modului în care statul se implică în sprijinirea participării active a tinerilor în societate;
- realizarea finanțărilor în domeniul tineretului, în baza Legii Tinerilor, care să permită accesarea resurselor prin mecanisme simplificate, exclusiv pentru organizațiile de și pentru tineret;
- obligația autorităților publice locale de a angaja sau desemna cel puțin un responsabil de tineret, ținând cont de pregătirea sa în acest domeniu;
- crearea standardelor de calitate pentru activitatea centrelor de tineret;
- obligația ministerului de a stabili modul de organizare și funcționare, precum și de a constitui Registrul Național al Organizațiilor Neguvernamentale de și pentru Tineret, Registrul Național al Centrelor de Tineret, Registrul Național al Centrelor de acord pentru copii și tineri, Registrul furnizorilor de activități și servicii de tineret din România, Registrul personalului de tineret din România și Platforma de informare națională și de consultare publică în domeniul tineretului;
- obligativitatea păstrării destinației infrastructurii pentru tineret în proporție de cel puțin 50%, precum și menținerea acesteia în stare de funcționare.
- dezvoltarea programelor specifice pentru prevenirea și combaterea consumului de alcool, tutun, droguri, precum și a traficului de persoane;
- posibilitatea ca UAT-urile să poată oferi cu titlu gratuit bază materială de tineret necesară desfășurării activităților destinate tinerilor și organizațiilor de/pentru tineret;
- posibilitatea consiliilor locale de a decide anual diminuarea sau scutirea de la plata taxelor și impozitelor locale a ONGT-urilor.

Strategia Națională pentru Tineret

În anul 2020, a început o consultare publică în privința elaborării acestei noi strategii naționale pentru tineret, dată fiind ieșirea din vigoare a celei aferente anilor 2015-2020. Această strategie a fost dezbătută inclusiv în cadrul Consiliului Național pentru Tineret, însă, nici la momentul actual, proiectul de Strategie Națională în domeniul Politicii de Tineret 2021-2026 nu a fost finalizat. Documentul strategic pe care îl putem lua în considerare este Strategia Națională în domeniul politicii de tineret 2015-2020 (numită în continuare Strategia). Aceasta a fost adoptată prin Hotărâre de Guvern în ianuarie 2015 și avea drept obiective declarate sprijinirea tinerilor pentru a participa la viața economică, socială, culturală și politică, asigurarea de oportunități egale în ceea ce privește educația, angajabilitate precum și condiții decente de viață pentru toți tinerii, inclusive pentru grupurile vulnerabile. Ea a fost dezvoltată pentru a fi inter-relaționată cu strategiile naționale pentru includere socială, educație, angajabilitate și sănătate. Din păcate, însă, aceste strategii sunt abordate fragmentat, fără a exista o politică integrată prin care prevederile acestora să fie implementate holistic.

Strategia era construită pe patru piloni tematici:

- cultură și educație nonformală
- sănătate, sport și timp liber
- participare și voluntariat
- angajabilitate și anteprenoriat

Unul din principalele obstacole în implementarea Strategiei a fost reprezentat de faptul că aceasta a fost adoptată fără a fi însoțită și de un plan de acțiune care să prevadă roluri, responsabilități și, bineînțeles, surse de finanțare. Un alt obstacol a fost reprezentat de numărul mare de obiective specifice și grupuri țintă vizate de fiecare din cele patru piloni tematici și cel transversal.

6. Instrumente de analiză de nevoi și a contextului (SWOT, PESTEL)

Pentru redactarea documentelor de politică publică se recomandă realizarea a două tipuri de analiză: SWOT și PESTEL.

SWOT

Analiza SWOT – Strengths Weaknesses Opportunities Threats = Puncte tari Puncte slabe Oportunități Amenințări – este formularea științifică a procesului de analiză utilizat la luarea unei decizii.

Analiza SWOT este o tehnică ce poate fi utilizată pentru evaluarea unor produse, servicii sau organizații astfel încât să fie posibilă luarea unei decizii corecte privind ce mai bună strategie de dezvoltare.

Analiza SWOT reprezintă o modalitate foarte bună de evaluare a stării generale a unei organizații astfel încât, să poată fi elaborat un **plan de dezvoltare** în care să se țină cont de **punctele tari** ale acesteia, să se elimine **punctele slabe**, să se exploateze eficient **oportunitățile** apărute și care să permită contracararea **eventualelor amenințări**.

Punctele tari

Punctele tari (Strengths) – reprezintă **factorii interni** care sunt favorabili pentru atingerea obiectivului propus.

Punctele tari se determină utilizând următoarele întrebări :

- Care sunt avantajele comunității/produsului/organizației față de altele similare sau concurente?
- Cu ce este mai bun ceea ce avem față de alte proiecte similare?
- Ce puncte tari identifică alții la noi?

Punctele slabe

Puncte slabe (Weaknesses) – reprezintă factorii interni care pot împiedica atingerea obiectivului propus.

Punctele slabe se determină utilizând următoarele întrebări :

- Ce poate fi îmbunătățit ?
- Ce trebuie evitat ?
- Ce văd alții ca puncte slabe ?

Oportunitățile

Oportunități (Opportunities) – reprezintă **factorii externi** care sunt favorabili pentru atingerea obiectivului propus.

Oportunitățile se determină utilizând următoarele întrebări :

- Ce oportunități puteți identifica?
- Care sunt tendințele de care sunteți conștienți?

Amenințările

Amenințări (Threats) – reprezintă **factorii externi** care pot împiedica atingerea obiectivului propus.

Amenințările se identifică utilizând următoarele întrebări :

- Care sunt obstacolele întâmpinate?
- Ce face competiția?
- Există posibilitatea schimbării legislației, a standardelor sau a grupului țintă?

Întrebările de mai sus sunt orientative, numărul acestora putând fi mult mai mare funcție de domeniul sau schimbarea pentru care se efectuează **analiza SWOT**.

PESTEL

Atunci când se inițiază un proiect de lege, o hotărâre, o strategie, când se face scanarea mediului înconjurător, deciziile sunt influențate de așa ziii factori **PESTEL**.

- Factorii politici. Aceștia se referă la politicile guvernamentale care pot afecta proiectul, ca de exemplu: subvențiile pentru tinerii agricultori, relaxarea fiscală sau austeritatea, modificarea unor impozite și taxe, susținerea prin diverse forme ale familiilor tinere, etc.
- Factorii **economici**. Aceștia includ ratele dobânzilor cu tendințele lor de modificare pe termen scurt, mediu și lung, creșterea economică, inflația, ratele cursurilor de schimb (o devalorizare a monedei locale încurajează exporturile și viceversa), creșterea sau scăderea costurilor alimentelor de bază.
- Factorii **sociali**. Structura demografică a populației, întinerirea sau îmbătrânirea forței de muncă, fenomenul de migrație a tinerilor către alte țări care le oferă condiții mai bune de viață, sunt factori care influențează proiectul, iar aceștia se pot schimba foarte mult dacă în cauză este un proiect pe termen lung.
- Factorii **tehnologici**. Noile tehnologii sunt în continuă schimbare și cei care nu țin pasul cu ele sunt rapid depășiți de cei care reușesc să se adapteze, de multe ori "din mers". Acum piața se mută pe online unde costurile de întreținere (cele fixe) și probabil și evaziunea fiscală sunt total diferite de modelul clasic. Tinerii folosesc foarte mult mobilul, tablet și își iau informațiile din online, nevoi de a face plăți online și de a scuti timp
- Factorii **ecologici**. Aceștia reprezintă schimbările climatice tot mai accelerate, care afectează în cea mai mare măsură calitatea vieții, produsele de consum, transporturile. Tot aici intră și dorința tot mai mare de protejare a mediului înconjurător și cum ar putea schimbarea propusă prin proiectul nostru să susțină mediul.
- Factorii **legislativi**. Modificările salariului minim este un bun exemplu dacă ne gândim la un proiect în care ne dorim să creștem angajabilitatea în rândul tinerilor și astfel ar fi mai atrași de salarii mai bune. Tot în această categorie de factori intră și legislația cu privire la Garanția pentru tineret, sprijin pentru activități de tineret, centre de tineret la standarde europene susținute de stat.

7. Politica publică de la elaborare la implementare și evaluare

Mai jos, toate etapele prin care trece o politică publică după analiza de nevoi și context:

1. Elaborare document tip draft (context, nevoii, analiză, scop, direcții / domenii, obiective, măsuri, acțiuni, responsabili). Acesta este momentul când analizând toate documentele colectate până acum începem să scriem documentul care va fi propunerea de politică publică și la care de obicei contribuie mai multe persoane cu experiență și se asigură că sunt integrate toate punctele relevante pentru problematica descrisă.

2. Consultarea prin care se verifică conținutul documentului, dacă este realist / agreat de părțile vizate. După elaborarea documentului ne asigurăm că toate părțile care sunt parte din proces, agreează textul și abordarea.

3. Supunerea spre avizare de către autoritățile interesate în aplicarea documentului – înaintarea către consiliul local/ minister. Urmează o etapă în care înaintăm documentul pentru a lua avize pozitive și pentru a ne sigura de suportul tuturor celor interesați pentru următoarea etapă.

4. Punerea documentului în consultare publică (minim 30 de zile). Chiar dacă am analizat și implicat un număr reprezentativ de persoane, ong-uri și instituții, este obligatorie o lună de consultare publică în care avem ca sarcină promovarea cât mai largă a propunerii pentru a ne asigura că cei care vor și pot să contribuie, o vor face, fie că este în favoarea propunerii sau nu.

5. Adoptarea documentului poate fi realizată de către instituția unde este depusă și depinde de multe ori de proceduri interne și termene. Este bine să le cunoaștem în avans și să ne încadrăm în timpii propuși.

6. Implementarea politicii publice depinde de mai mulți factori și aceștia ar trebui stipulați în document, cine este responsabil și de ce anume pentru a putea contribui în parteneriate alături de cei responsabili sau pentru a putea monitoriza procesul.

7. Evaluarea politicii publice. În baza procesului de monitorizare și a indicatorilor propuși în document analizăm periodic rezultatele și modul în care acestea au fost obținute. Dacă observăm nereguli sau nerespectarea procedurilor adoptate și a acțiunilor propuse, ne adresăm celor responsabili, și după caz, reluăm anumite procese de consultare.

8. Actorii implicați

Diversele teorii despre politicile publice, explicând modul în care funcționează o societate umană, prezintă definiții și clasificări privind noțiunea de „actori” sau „actori sociali”. Definiție: Oricare persoane fizice sau juridice, grupuri, organizații sau instituții, care au un interes, sunt influențate / afectate sau pot influența / afecta procesul de elaborare a politicilor publice.

Clasificare

- (a) Factori de decizie (autorități publice, oficili aleși și numiți)
- (b) Factori de competență (universități, organizații / instituții de cercetare etc.)
- (c) Factori / grupuri de interes
- (d) Factori de transfer de informații și comunicare (mass – media, centre de resurse etc.)

Aceștia pot să fie persoane, luate separat fiecare, fie grupuri sau entități: clase sociale, diverse grupuri sociale. Fiecare dintre aceștia au propriile lor interese, iar felul cum interacționează, rezultatele eforturilor lor pentru realizarea acestor interese, sunt reglate de factori instituționali, de regulile care guvernează procesul politic.

Nu întreaga societate este în egală măsură implicată în procesul de decizie. Politicile publice sunt realizate de către subsistemele politicilor (forumuri), care sunt alcătuite din toți actorii care au legătură cu o anumită problemă publică, în cadrul cărora actorii discută și negociază problemele publice pentru a se ajunge la soluții cât mai bune pentru interesele lor.

Noțiunea de actor include atât actorii din cadrul statului (ministere, comisii, agenții descentralizate, etc.), cât și pe cei din cadrul societății (sindicate, ONG – uri, grupuri de presiune etc.), implicați direct sau marginal în procesul politicilor publice. O abordare susține că cei care participă direct în procesul politicilor publice pot fi considerați ca membrii ai unei rețele a politicii respective, în timp ce actorii implicați doar marginal pot fi considerați ca făcând parte dintr-o mai largă comunitate a politicii publice respective.

Oficialii aleși și oficialii numiți se regăsesc în structurile statului, în timp ce ultimele trei în cele ale societății civile, împreună formând elementele principale din care apar membrii unui subsistem specific de politică publică. Nu trebuie însă pierdut din vedere faptul că aceste grupuri nu sunt omogene, indivizii care le compun sunt diferiți și pot avea interese diferite. În modelarea apropiată de realitate a acestui proces este necesară considerarea intereselor individuale.

Oficialii aleși (politicienii) care participă la procesul politicilor publice pot să fie împărțiți în două categorii mari: executivul și legislativul.

Executivul

Executivul, cabinetul sau guvernul la nivel național, este unul din jucătorii cheie din subsistemele politicilor publice. Rolul său central derivă din autoritatea sa conferită de constituție de a administra țara. Deși există și alți actori care sunt implicați în proces, autoritatea de a face și de a implementa politici este a executivului.

În sistemele politice parlamentare (Marea Britanie, Germania, Japonia), atâta vreme cât guvernul se sprijină pe o majoritate parlamentară este de puține ori controlat. În cadrul sistemelor prezidențiale (Statele Unite) deși executivul trebuie de multe ori să convingă adunările legislative pentru ca acestea să-i aprobe măsurile, există întotdeauna o zonă mare de acțiune pe care legislativul nu o poate controla.

Alături de prerogativa constituțională, executivul posedă o sumă de alte resurse care îi întăresc poziția:

- controlul resurselor fiscale
- controlul asupra informațiilor
- un aparat birocratic la dispoziția sa
- acces preferențial în mass media

Prin aceste resurse poate să își manifeste controlul sau influența asupra unor actori din cadrul societății, cum sunt grupurile de presiune sau sindicatele. În multe țări, executivul poate controla prioritățile legislative și adoptarea legilor.

Legislativul

În sistemele parlamentare sarcina dată de electorat legislativului este de a supraveghea acțiunile executivului, sarcină care îi permite să influențeze politicile respective. Tot cu ajutorul legislativului se pot introduce o serie de probleme publice în agenda guvernului. Un instrument eficient de control este aprobarea bugetului, deși dacă executivul se bucură de sprijinul majorității parlamentare, acest instrument poate fi inoperabil.

Separția executiv / legislativ nu se regăsește doar la nivelul administrației centrale, ci și în administrația locală. Deși diferența de resurse politice nu este poate tot atât de marcantă, și aici executivul este actorul principal.

Oficialii numiți

Oficialii numiți au ca sarcină sprijinirea executivului în îndeplinirea sarcinilor sale, însă, în realitate, ei pot să joace un rol cheie în procesul politic. Multe din funcțiile de luare a deciziilor și de implementare au fost preluate de acești funcționari de la executiv.

Grupurile de interese

Un rol important în procesul politicilor publice este jucat de către grupurile de presiune. Una dintre cele mai importante resurse ale acestora este cunoașterea, sau mai precis, acele informații care s-ar putea să fie mai puțin sau deloc la îndemâna altor actori. De cele mai multe ori, membrii unui asemenea grup cunosc în detaliu ce se întâmplă în domeniul lor de interes. Și pentru că procesul politicilor publice este unul care rulează și procesează foarte multă informație, este de așteptat ca cei care dețin această informație să joace un rol important.

Alte resurse deținute de grupurile de interes sau de presiune sunt de tip politic și organizațional. De multe ori, aceste grupuri contribuie financiar în campaniile partidelor sau candidaților care ajung la putere.

În funcție de resursele lor organizaționale, impactul asupra formulării și implementării politicilor publice variază considerabil. Prima diferență este introdusă de numărul membrilor – cu cât numărul membrilor este mai mare cu atât ne așteptăm ca organizația să aibă o influență mai mare asupra deciziilor administrației.

Pe de altă parte, grupurile care au interese similare se pot asocia, putând avea mai multă putere decât dacă ar acționa individual. În al treilea rând, grupurile care dispun de resurse financiare mai bogate își permit să angajeze profesioniști și să contribuie în campaniile partidelor. De cele mai multe ori, diferențele dintre resursele financiare au o importanță deosebită.

Organizațiile de cercetare

O altă categorie importantă de actori din cadrul societății sunt organizațiile de cercetare care pot fi localizate în cadrul universităților sau a think tank – urilor.

Un „think tank” poate fi definit ca o organizație independentă angajată în cercetare multidisciplinară cu scopul de a influența politicile publice. Cercetările lor oferă, de obicei, soluții practice la multe din problemele publice sau caută argumente, dovezi pentru sprijinul unor poziții.

Mass media

Rolul presei în cadrul politicilor publice este unul controversat, opiniile variind de la a-i acorda un rol esențial până la unul marginal. Ceea ce este sigur însă este că presa constituie legătura primordială dintre stat și societate, poziție care îi permite influențarea agendei instituționale și a opiniei publice.

Rolul presei în cadrul politicilor publice rezidă în faptul că, semnalând probleme, aceasta combină rolul reporterului (pasiv, care relatează și descrie o problemă) cu cel al unui analist (activ, care analizează și oferă soluții pentru o problemă). Tot de aici rezultă o altă caracteristică: semnalarea și introducerea anumitor probleme publice în cadrul agendei instituționale.

Analiza actorilor / stakeholderilor

Recunoașterea rolului cheie jucat de stakeholderi în determinarea politicii, în implementarea acesteia și în ceea ce privește rezultatele ei, a condus către considerarea analizei stakeholderilor ca reprezentând un instrument vital al managementului strategic.

Scop: analiza actorilor / stakeholderilor are ca scop precizarea intereselor indivizilor și grupurilor care trebuie considerate în momentul în care se ia o decizie. În același timp analiza ar trebui să indice de ce este necesar să fie luate în considerare aceste interese.

Actorii sau grupurile ale căror interese trebuie considerate în analiză:

- Actorii / stakeholderii care se află în poziții ce pot produce daune ori pot slăbi autoritatea sau suportul politic al decidentului / organizației.
- Actorii / stakeholderii a căror prezență sau suport furnizează un beneficiu net ori întăresc o organizație sau sporesc autoritatea decidentului (și capacitatea de a asigura conformarea la decizii).
- Actorii / stakeholderii care sunt capabili să influențeze direcția acțiunilor organizației sau să se amestece în acestea.

Analiza stakeholderilor se concentrează pe două elemente cheie:

- a) Interesul pe care actorii / stakeholderii îl au într-o problemă particulară.
- b) Cantitatea și tipul resurselor pe care ei le pot mobiliza pentru a influența rezultatele în ceea ce privește problema respectivă.

Doar acele grupuri sau actori care dețin resurse reale și mobilizabile ce pot fi aplicate pentru sau împotriva organizației și care au interese vis-à-vis de problema respectivă trebuie luate în considerare. Ele sunt acelea care au capacitatea de a influența în mod direct rezultatele politicii.

9. Cum se scrie o rezoluție de politici de tineret?

Înainte de a răspunde la cum, ar trebui să abordăm alte patru întrebări: ce, cine, când și de ce?

Ce este o rezoluție? Pe scurt, un document care conține o serie de probleme identificate la nivel social care sunt relevante pentru una sau mai multe categorii de tineri și propune soluții care pot să vină în întâmpinarea nevoilor acestor categorii. Rezoluția este doar un prim pas în care actorii cointeresați fac propuneri, pentru ca ea să se transforme sau să modifice o politică publică, ea trebuie să intre în proces de dezbatere publică și să fie aprobată sau acceptată de organismele responsabile pentru implementarea problemelor identificate.

Cine scrie rezoluția? În principiu orice actor implicat și care poate fi afectat de problematica rezoluției. În cazul politicilor de tineret aceștia pot fi organizații neguvernamentale, partide politice, sindicate, patronate (în special organizațiile de tineret ale acestora) sau alte grupări civice, pentru a da câteva exemple. Cele mai multe rezoluții au autori multipli pentru că un document de politică publică presupune alinierea mai multor grupuri de interes care să ajungă la un consens sau să fie interesate pentru găsirea unei soluții de compromis. Pentru ca aceasta să aibă șanse cât mai mari de a intra pe agenda publică, reprezentativitatea celor care sunt implicați în scrierea și susținerea rezoluției este foarte importantă.

Când? Pentru ca o rezoluție să fie luată în considerare este important ca încadrarea în timp să fie relevantă. Astfel ea va avea sorți de izbândă dacă va fi elaborată atunci când problema abordată este una reală, stringentă și relevantă pentru o categorie largă de tineri sau are un impact social mare. În cazul în care rezoluția își propune să amendeze sau să atragă atenția asupra unei politici publice este important de luat în considerația care ar fi momentul cel mai potrivit (ex. dacă se inițiază o consultare publică să fie gata înainte ca aceasta să își încheie perioada de colectare a punctelor de vedere)

De ce? Scopul final al oricărei rezoluții este ca aceasta să fie preluată într-o sau să devină politică publică sau să dea feedback din partea celor vizați pentru o politică publică. Ideal ar fi ca toate sau un număr cât mai mare de soluții propuse să fie preluate. Pentru ca acest lucru să se întâmple este important ca ea să îndeplinească două condiții: 1) să răspundă unor nevoi cât mai clare și evidente și 2) să întrunească consens sau să răspundă intereselor unui număr cât mai mare de actori implicați.

Cum? Mai jos găsiți un exemplu de rezoluție tip Model al Organizației Națiunilor Unite care are un format simplu dar și eficient și ușor de urmărit. Un astfel de model are următoarele elemente componente: introducere, preambul și propuneri operative.

Paragraful de introducere conține numele și informații ale “sponsorilor” (actorii care inițiază rezoluția, cei care scriu efectiv rezoluția), semnatarii (care sunt, de fapt, alte instituții și organizații decât sponsorii ce sunt afectate sau interesate de temă sau de discuțiile în jurul ei, uneori pot fi cei către care se adresează pentru soluționare cei implicați în elaborarea rezoluției) și titlul sau tema abordată.

Preambulul conține o serie de clauze de context cum ar fi, de exemplu, alte documente relevante, date, statistici etc prin care se evidențiază problema abordată și nevoia ei de a fi rezolvată. Din el ar trebuie să reiasă motivul pentru care este necesară rezoluția precum și ce alte măsuri sau politici conexe mai există. Astfel, preambulul poate fi format din fraze care vizează:

- referințe la rezoluții, politici, strategii, legi, tratate sau convenții relevante pentru tema aflată în discuție
- demersuri la nivel regional, național sau internațional realizate atât la nivel guvernamental, de autorități publice dar și din zona societății civile și a organizațiilor neguvernamentale
- declarații ale unor persoane publice relevante
- informații de context, fapte, statistici, cercetări, documente de impact cu privire la temă și importanța, impactul și semnificația lor.

Pentru a da mai multă greutate, o serie de sintagme pot fi folosite precum: afirmând, alarmați de, așteptând să, în acord cu, conștienți de, convinși că, încrezători că, ținând cont de, profund conștienți, convinși, îngrijorați, preocupați etc, regretând că, subliniind etc)

Propunerile operative constau, de fapt, în o înșiruire de clauze “la liniuță” prin care sponsorii propun o serie de soluții la problema identificată pentru a răspunde cât mai bine nevoilor grupului țintă. În acest sens se recomandă să fie abordate soluțiile în concordanță cu fiecare propunere operativă, iar o serie de verbe active pot ajuta pentru elaborarea lor (cum ar fi: acceptă, afirmă, admite, amintește, aprobă, atrage atenția, autorizează, cheamă, condamnă, confirmă, consideră, declară, declamă, desemnează, exprimă, invită, încurajează, observă, proclamă, reafirmă, recomandă, regretă, solicită, sprijină etc).

10. Declarația lucrătorilor de tineret din România

În România nu avem încă o rezoluție, însă în 2022 a fost dezvoltată această declarație în urma a două conveții naționale a lucrătorilor de tineret ConLucraTin (decembrie 2021, mai 2022) și vizează susținerea carierei și activității lucrătorilor de tineret din România.

Declarația cuprinde 3 capitole: Cariera, Activitatea pentru tineret, Cadrul legal și financiar. Fiecare dintre capitole conține o serie de teme de interes, după cum urmează:

- Cariera abordează: Dezvoltarea de standarde ocupaționale; Un program național de formare; Lucrătorul de tineret angajat; O platformă de comunicare online și offline; O asociație reprezentativă a profesioniștilor în lucru cu tinerii; Un cod etic.
- Activitatea pentru tineret abordează: Strategii locale de tinere; Cunoașterea nevoilor tinerilor; Un centru național de resurse; Cercetări, ghiduri, manuale, proceduri, seturi de metode și instrumente; Standarde de calitate; Rețele de centre de tineret; Outreach sau cum ajungem la tineri.
- Cadrul legal și financiar abordează: Modificarea cadrului legal; Finanțare adecvată; Dezvoltarea capacității de auto-finanțare.

Fiecare dintre teme conține o introducere care expune provocările identificate, urmată de propunerea de direcții și măsuri. De asemenea, documentul este însoțit de o anexă menită să furnizeze informații suplimentare și să sprijine poziționarea acestei Declarații în contextul național și european.

11. Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a județului Gorj

[Strategia de dezvoltare a județului Gorj pentru perioada 2021-2027](#) este construită pe o abordare integrată, coordonată și intersectorială, adaptată noului context socioeconomic, luând în considerare provocările clasice ale secolului XXI, cum ar fi modificările structurale intervenite în funcționarea economiei sau în evoluția socio-demografică, necesitatea gestionării actualei crize declanșată de pandemia mondială de SARS-CoV2 și a efectelor acesteia (șomajul, sărăcia și excluziunea socială), provocările generate de implementarea Pactului Ecologic European.

Consiliul Județean Gorj a inițiat în august 2020 procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare a Județului Gorj pentru perioada 2021-2027, proces ce s-a desfășurat cu experți interni și externi, implicând o largă participare a comunității locale. Realizarea strategiei este un demers vital pentru dezvoltarea județului în actualul ciclu de programare europeană, strategia urmând a fi un instrument de planificare util la dispoziția actorilor de la nivel local, instituționali, privați sau non-guvernamentali, pentru planificarea și corelarea intervențiilor realizate din diferite surse de finanțare.

Etapele

identificarea și validarea, într-un cadru participativ larg, a celor mai importante nevoi și probleme principale ale procesului de elaborare a strategiei de dezvoltare au fost:

- de dezvoltare cu care se confruntă județul Gorj și comunitățile locale de la nivelul acestuia, în domeniile de interes: infrastructură de transport și echiparea teritoriului, mediu și energie, dezvoltare economică, capacitate administrativă și cooperare inter-instituțională, incluziune socială, sănătate și educație, turism și cultură, agricultură etc.;
- analiza situației existente prin identificarea punctelor tari, slabe, a oportunităților și amenințărilor la adresa dezvoltării durabile a județului, care să fie valorificate, respectiv diminuate prin măsuri concrete în perioada actuală de programare;
- definirea și validarea unei viziuni și a unor obiective strategice de dezvoltare a județului pentru orizontul anului 2027, asupra cărora există un consens și o asumare din partea tuturor actorilor relevanți de la nivel local în cadrul celor 3 ateliere de lucru organizate;
- identificarea acțiunilor concrete care trebuie implementate pentru atingerea viziunii și țintelor de dezvoltare a județului, în contextul resurselor de care acesta dispune;
- corelarea priorităților de dezvoltare de la nivelul județului cu cele deja stabilite la nivel european, național, regional, dar și local, cuprinse în diferite documente programatice;
- elaborarea unui document județean de planificare strategică, care să traseze liniile directoare pentru dezvoltare durabilă în perioada 2021-2027;
- stabilirea unui portofoliu realist de proiecte mature de investiții, care să permită creșterea gradului de absorbție a surselor externe de finanțare – naționale și europene și să asigure creșterea calității vieții locuitorilor.

Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 este structurată astfel:

Capitolul 1: Introducere cuprinde o descriere generală a etapelor parcurse pentru realizarea documentului strategic, metodologia și procedurile de lucru utilizate, precum și modul de structurare a strategiei.

Capitolul 2: Strategia de dezvoltare propriu-zisă a județului orientează procesul de dezvoltare și furnizează reperele strategice de dezvoltare ale teritoriului județului pentru orizontul de timp 2027 și include:

- Viziunea pe termen lung, obiectivele specifice, țintele și prioritățile asumate la nivel județean pentru orizontul 2027, în strânsă corelare cu nevoile de dezvoltare identificate și cu liniile directoare de la niveluri teritoriale superioare (european, național, regional);
- Planul de acțiuni – inventariază și prioritizează acțiunile concrete de întreprins pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în strategie, identifică sursele de finanțare ale acțiunilor și stabilește sistemul de implementare, diseminare, monitorizare și evaluare al strategiei, bazat pe un sistem de indicatori obiectivi și ușor de măsurat;
- Portofoliul de proiecte prioritare al județului pentru perioada 2021-2027 – pe priorități de dezvoltare, obiective specifice și măsuri, de beneficiari (proiecte ale Consiliului Județean, proiecte de infrastructură sectorială ale județului, implementate de alți actori, precum și proiecte ale autorităților publice locale și ale celorlalți actori relevanți de la nivel local) și surse de finanțare, inclusiv cu detalii pentru fiecare dintre intervențiile propuse (cuprins în Anexe);

Capitolul 3: Analiza-diagnostic a stării actuale de dezvoltare a județului Gorj – prezintă detaliat, într-o abordare comparativă și temporală (2014-2019), plecând de la date statistice, informații primite de la autoritățile publice locale și alte instituții relevante, problemele și nevoile de la nivelul fiecărui domeniu de analiză, reprezentările grafice ale evoluției principalilor indicatori de impact la nivelul județului și localităților. Analiza include și Analiza SWOT – care identifică principalele puncte tari, slabe, oportunități și amenințări rezultate din analiza situației existente și validate în cadrul grupurilor de lucru și a consultărilor cu actorii relevanți.

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare a fost derulat cu implicarea continuă și activă a tuturor actorilor de la nivelul comunității locale și județene, de la instituții publice, instituții deconcentrate, entități locale din subordinea acestora, autorități publice locale, companii și investitori privați, ONG-uri și cetățeni. În acest sens, consultanții externi au aplicat chestionare în rândul populației, al reprezentanților autorităților publice locale și mediului de afaceri, centralizând și integrând opiniile acestora, care au stat la baza elaborării analizei-diagnostic a județului Gorj. În cadrul Capitolului 4 sunt prezentate rezultatele anchetei sociologice.

12. Strategia integrată de dezvoltare urbană

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu (SIDU) pentru perioada 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare a viitorului localității, având rolul de a stabili o viziune integrată pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității, aplicând principiile coeziunii și competitivității economice, sociale și teritoriale, dezvoltării și asigurării de șanse egale pentru toți membrii societății locale, regionale și naționale.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu este concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității și diversității locurilor de muncă disponibile, precum și în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local. Strategia se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru a defini și furniza obiectivele necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale în municipiul Târgu Jiu.

Scopul principal al SIDU este acela de a fundamenta deciziile de investiții prin actualizarea principalelor trăsături socio-economice și demografice, cu referire la dezvoltarea spațială a orașului în timp și la elementele ce țin de cadrul construit și natural din cadrul Unității Administrativ Teritoriale. Se are în vedere planificarea integrată în cadrul sectoarelor prioritare, ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a localității și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor Municipiului Târgu Jiu. Lucrarea se fundamentează pe elementele specifice Municipiului Târgu Jiu: datele economice, demografice, de infrastructură, mediu, amenajarea teritoriului, distribuția serviciilor etc., precum și pe o evaluare riguroasă a modului în care comunitatea dorește să evolueze.

Ca atare, pornind de la nevoile actuale ale populației, resursele disponibile și experiențele acumulate, municipiul Târgu Jiu a demarat adoptarea unui concept de dezvoltare având la bază o gândire integrată proactivă, care vizează creșterea performanțelor managementului administrației locale, pentru asigurarea unui consens asupra viziunii viitorului economic al teritoriului.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană definește viitorul orașului, ea prezentând determinarea actorilor locali de a-și uni eforturile și de a conlucra pentru viitorul prosper al orașului și al locuitorilor săi.

Implementarea Strategiei va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice.

Sintetizând cele prezentate mai sus, direcțiile care stau la baza planificării și formulării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021- 2027 sunt:

- dezvoltarea unei structuri multipolare, cu poli principali susținuți de poli secundari, atât la scară urbană, cât și teritorială;
- expansiune urbană echilibrată, coroborată cu utilizarea eficientă a resurselor de teren și dezvoltarea infrastructurii;
- dezvoltarea spațială a teritoriului, ținând cont de organizarea teritorială a cererii și ofertei de mobilitate;
- dezvoltarea coordonată și susținută a zonelor de acces în municipiu;
- coordonarea integrată a dezvoltării municipiului și a teritoriului său de influență (echilibru în dezvoltarea sistemului urban-rural);
- asigurarea unei creșteri economice care să fie echilibrată cu cerințele sociale și d
- mediu;
- planificarea strategică sub forma unui un proces integrat, asumat la nivel teritorial;
- echilibru spațial în distribuirea serviciilor în teritoriu, în vederea evitării segregării socio-economice spațiale;
- colaborarea dintre guvernanta locală, mediul privat și societatea civilă, ca element cheie în susținerea progresului economic;
- îmbunătățirea economică a întregului mediu de afaceri, nu numai a întreprinderilor micro, mici și mijlocii;
- protecția și sprijinul pentru întreprinderile existente, precum și atragerea de noi afaceri, în care acestea să acționeze ca un instrument de marketing pentru promovarea climatului de afaceri local;
- stabilirea de parteneriate public-private atât la nivelul guvernantei locale, în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea și planificarea teritorială, cât și în îmbunătățirea economiei locale, prin atragerea de investitori străini și realizarea unor parteneriate cu mediul privat local;
- valorificarea inteligentă și sustenabilă a patrimoniului cultural și natural pentru susținerea economiei locale.

13. Planul Teritorial de Tranziție Justă

La 11 decembrie 2019, Comisia Europeană a prezentat Pactul Ecologic European (PEE), care reflectă viziunea ambițioasă a unei Europe neutre din punct de vedere al emisiilor de gaze cu efect de seră și prietenoasă cu mediul până în 2050.

În contextul demarării măsurilor de implementare a Pactului, la 14 ianuarie 2020, Comisia Europeană a lansat Planul European pentru Investiții Sustenabile, care include și propunerile legislative aferente constituirii Mecanismului pentru o Tranziție Justă (Just Transition Mechanism – JTM). Mecanismul reprezintă un instrument-cheie creat pentru a se asigura că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul că „nimeni nu este lăsat în urmă”.

Obiectivul acestui Mecanism constă, astfel, în sprijinirea investițiilor necesare pentru a ajuta teritoriile în care efectele negative ale tranziției sunt cele mai pronunțate la nivel economic și social, în vederea combaterii și atenuării disparităților regionale. Unul dintre cei trei piloni ai acestui mecanism este Fondul pentru o tranziție justă, care se va concentra pe reducerea impactului social și economic al tranziției regiunilor mono-industriale și carbonifer intensive, către o economie cu emisii reduse de gaze cu efect de seră.

România are o alocare indicativă totală JTF (Just Transition Fund – JTF) de aprox. 1,947 mld. de euro (a treia ca valoare după Polonia și Germania), din care 0,834 mld. euro FTJ și 1,112 mld. euro NGEU (Next Generation EU) la care se adaugă cofinanțare națională de 0,292 mld. euro (15% posibilitate în anumite condiții până la 50%) fiind disponibili un total de aprox. 2,240 mld. euro.

Pentru a putea beneficia de alocările aferente JTF, statele membre vor trebui să elaboreze unul sau mai multe planuri teritoriale privind tranziția justă (PTTJ) ce vor fi aprobate de Comisia Europeană, ca parte a programului prin care sunt implementate.

Conform propunerii de regulament, Fondul pentru o Tranziție Justă va fi programat și utilizat la nivel NUTS 3 – județ sau părți ale acestuia, România optând pentru elaborarea unui plan teritorial pentru tranziție justă la nivelul fiecărui județ/teritoriu identificat.

Cele 6 județe identificate în cadrul Anexei D a Raportului de țară, care vor primi finanțare prin JTF, sunt: Hunedoara, Gorj, Mureș, Prahova, Galați și Dolj, rămânând în negociere cu reprezentanții Comisiei Europene, oportunitatea includerii și a altor teritorii similare.

Acțiunile-cheie ale Fondului pentru o tranziție justă ar putea viza în special:

- investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor, proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie;
- investiții în dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și energia din surse regenerabile;
- investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou-înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;
- investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță;
- investiții în activități de cercetare și inovare și promovarea transferului de tehnologii avansate;
- perfecționarea și recalificarea lucrătorilor;
- asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- asistență tehnică.

Obiectivele Planului Teritorial pentru o Tranziție Justă aferent județului Gorj

Planul Teritorial pentru o Tranziție Justă aferent Județului Gorj a fost elaborat având la bază ideile de proiecte colectate prin intermediul chestionarului on-line, propunerile formulate în Grupul de lucru, cât și nevoile de dezvoltare ale județului Gorj identificate în Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027, pentru a face față provocărilor socio-economice generate de întreg procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic, de unde au rezultate următoarele obiective/tipuri de operațiuni:

Obiectivului 1 - Dezvoltarea antreprenoriatului, creșterea competitivității și a diversificării economice, a cercetării, inovării și a digitalizării

Tipuri de operațiuni preconizate pentru atingerea Obiectivului 1:

- Înființarea de companii în toate domeniile de activitate în tot județul, pentru a elimina disparitățile;
- Înființarea/subvenționarea incubatoarelor de afaceri și creșterea capacității și competitivității IMM-urilor existente pentru a crea noi locuri de muncă (sprijin pentru extindere etc.), inclusiv înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea parcurilor industriale;
- Sprijinirea investițiilor productive în IMM-uri și întreprinderile mari, active la nivel județean;

- Dezvoltarea unei infrastructuri de sprijin pentru afaceri, prin înființarea de parcuri tehnologice/industriale/științifice dotate cu utilitățile și infrastructura necesară;
- Investiții în activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic care conduc la creșterea competitivității întreprinderilor;
- Înființarea unor structuri parteneriale între unitățile administrativ teritoriale pentru dezvoltarea teritorială integrată, investiții inovative și eficiente de energie verde (Smart energy).
- Digitalizarea serviciilor publice.

Obiectivului 2 - Sprijinirea investițiilor în tehnologii și infrastructuri de energie curată pentru reducerea poluării și consolidarea economiei circulare

Tipuri de operațiuni preconizate pentru atingerea Obiectivului 2:

- Investiții în parcuri/ferme fotovoltaice pentru producerea de energie fotovoltaică în sistem descentralizat și investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru producția de energie verde (capacități de stocare, componente, subansamble etc.);
- Eficiența energetică a clădirilor, atât cele din sectorul public cât și, în special, a celor rezidențiale, în condiții de sărăcie energetică;
- Investiții în mobilitate locală inteligentă și durabilă (material rulant pentru transportul public electric, stații de încărcare autovehicule electrice etc.);
- Decontaminarea siturilor poluate și reconversia terenurilor de situri industriale degradate (reamenajarea terenurilor industriale).
- Investiții în recuperarea și reutilizarea deșeurilor;

Obiectivului 3 - Creșterea ratei de angajare

Tipuri de operațiuni preconizate pentru atingerea Obiectivului 3:

- Instruire și recalificare pentru cei care au fost concediați, în special în producția intensivă de tehnologie medie până la înaltă, IT&C, construcții și renovări de clădiri, producția de energie verde, instalarea și întreținerea soluțiilor individuale de energie regenerabilă etc.;
- Înființarea de centre de pregătire, calificare și recalificare în gestionarea proceselor tehnologice specifice domeniilor de activitate generate de piața muncii.
- Actualizarea programelor școlare în vederea formării de personal calificat adaptat viitoarelor cereri de dezvoltare a pieței.

Resurse suplimentare și bibliografie

- Action and Reflection Guide – Oxfam / Advocacy Institute / Kumarian Press 2001
- Adrian Moraru, Dr. Florin Bondar, Violeta Alexandru, Manual de politici publice ediția a II-a, <https://ina.gov.ro/wp-content/uploads/2020/02/IPP-Manual-de-Politici-Publice-Ed.2.pdf>
- Benjamin Crosby Derick W. Brinkerhoff Managing Policy Reform Kumarian Press, 2002
- Brundtland Report (1987), https://www.are.admin.ch/are/en/home/sustainable-development/international-cooperation/2030agenda/un-_milestones-in-sustainable-development/1987--brundtland-report.html
- Bulat, C, Pascal, D – Ghidul Construirii, Conducerii și Menținerii Coalițiilor, 2013, 26 pag.
- Club of Rome (1970), <https://www.clubofrome.org/report/the-limits-to-growth/>.
- David Cohen/ Rosa de la Vega/Gabrielle Watson Advocacy for Social Justice: a Global
- ·DECLARAȚIA LUCRĂTORILOR DE TINERET DIN ROMÂNIA SUSTINEREA CARIEREI ȘI ACTIVITĂȚII LUCRĂTORILOR DE TINERET DIN ROMÂNIA <https://mfamilie.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/08/DECLARATIA-LUCRATORILOR-DE-TINERET-DIN-ROMANIA-SUSTINEREA-CARIEREI-SI-ACTIVITATII-LUCRATORILOR-DE-TINERET-IN-ROMANIA.pdf>
- Dragomirescu, Corina (coord.), Radu Nicosevici, Mircea Mitruțiu, Bianca Toma, Tudor Flueraș, Despina Pascal, Simona Fiț, Codru Vrabie, Zoltan Kiraly. (2007). Campania de Advocacy. Ghid practic pentru organizațiile cu membri, Timișoara: ArtPress
- Finn Yrjar Denstad, Youth Policy Manual How to develop a national youth strategy, https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261809/YP_Manual_pub.pdf/7b17e1e6-e8b6-4041-902e-3b3ad0973c45
- G.H. Brundland, 1987 – Report of the World Commission on Environment and Development – Our Common Future, UN, 1987, item 27, p. 15
- Ghid de bune practici-Oameni diferiți, Șanse egale https://www.prois-nv.ro/docs/Oameni_diferiti_sanse_egale.pdf
- Ghid privind integrarea temelor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020
- Gurgu, E Tehnici si Strategii de Advocacy, 2015, 51 pag.
- H.G nr. 523/2016 privind modificarea și completarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, aprobat prin HG 775/2005;
- H.G. nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării
- H.G. nr. 775/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central;
- <https://fitt.ro/documente-strategice-in-domeniul-tineretului/politici-pentru-tineret/>
- <https://rm.coe.int/16806accfa>
- <https://sgg.gov.ro/1/politici-publice-si-programe/legislatie/>
- <https://www.mdipa.ro/pages/politicipublice>
- Lambriu, Mihaela. (2010). Politici publice și reforma administrației publice. Dimensiunea participativă a politicilor publice. București: Expert
- Manual de advocacy FPDL pentru Programul de Dezvoltare participativă a Comunităților din Republica Moldova, IREX/ USAID Moldova
- · Manual de metode folosite în planificarea politicilor publice și evaluarea impactului, <https://sgg.gov.ro/docs/File/UPP/doc/manual-metode-impact.pdf>
- Militantismul Societății Civile – O evaluare a capacității de advocacy a ONG-urilor din România Fundația Parteneri pentru Dezvoltare Locală (FPDL) în colaborare cu Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC) 2003

- Nader K. Tadros “Advocacy Concepts and Practices Handbook – A practical Guide to Advocacy Groups”, People’s Advocacy 2006
- Nicosevici, Radu. Dragomirescu, Corina. Pascal, Despina. Fiț, Simona. Mitruțiu, Mircea. (2012). Dialog civic și social prin lobby și advocacy. Timișoara: Eurobit
- Raport de Activitate al Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială pentru anul 2017, disponibil la: http://www.prestatiisociale.ro//files/Raport_activitate_ANPIS_2017.pdf
- Raport pentru Romania in cadrul cercetarii „Increasing the level of advocacy skills and experiences in SouthEast Europe an assessment of needs” Women’s Alliance for Development (WAD) Bulgaria 2003 – coord. Nicoleta Rață, Fundația Parteneri pentru Dezvoltare Locală (FPDL) in parteneriat cu Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile (FDSC) consultant Ancuta Vamesu
- Raportul de evaluare “Consolidarea capacității instituționale a Guvernului României de gestionare a politicilor publice și a procesului decizional” Proiectul Phare Twinning RO2003/IB/OT
- Rață, N Advocacy si Influențarea Politicilor Publice, 2016, 105 pap.
- Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, Declaration,
- Rio Declaration on Environment and Development (1992), <http://www.un.org/documents/ga/conf151/aconf15126-1annex1.htm>
- Samuel, John.2002. “ What is People-centered Advocacy”, Advocacy and Citizen Participation. International Institute for Environment and Development. UK.
- Stockholm Conference (1972), United Nations Conference on the Human Environment, June 5-16, <https://sustainabledevelopment.un.org/ milestones/humanenvironment>.
- Strategia de dezvoltare a judetului GORJ 2021-2027, <https://www.cjgorj.ro/Date%20site/Dezbateri%20publice/Strategia%20de%20dezv%20a%20jud%20GORJ%202021-2027.pdf>
- STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI TÂRGU JIU 2021 – 2027 [https://targujiu.ro/dm_tgjiu/portal.nsf/atasament/61406C1125CF31D0C22587A40045411C/\\$FILE/SIDU%20TARGU-JIU%202021-2027-%20DOCUMENT%20PROPUS%20SPRE%20CONSULTARE%20.pdf?Open](https://targujiu.ro/dm_tgjiu/portal.nsf/atasament/61406C1125CF31D0C22587A40045411C/$FILE/SIDU%20TARGU-JIU%202021-2027-%20DOCUMENT%20PROPUS%20SPRE%20CONSULTARE%20.pdf?Open)
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030
- Strategia națională privind promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021 și a Planului operațional privind implementarea strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterii violenței domestice 2018-2021
- United Nations Conference on Sustainable Development, Rio 1992 & Agenda 21, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/ Agenda21.pdf>
- Vene, Klasen and Miller A new wave of Power, People and Politics: The Action Guide for Advocacy and Citizen Participation Paperback, 2007
- VeneKlasen,L with Miller, V (2002) A new wave of power, People & politics: The Action Guide for Advocacy and Citizen Participation, World Neighbors Making Change Happen; Power, Advocacy and Citizen participation Just Associates 2006
- https://www.mdlpa.ro/userfiles/upp/ciclu_politici/introducere_analiza.pdf

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European”

Titlul proiectului:

DigiConsultare pentru dezvoltare locala

Partener:

Primăria Municipiului Târgu Jiu

Editorul materialului:

Carmen Marcu, Asociația Association Colour Your Dreams

Data publicării:

2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României